

Sygn. akt V ACa 808/13, V ACz 933/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – Wydział V Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Maria Sokołowska
Sędziowie:	SA Maryla Domel-Jasińska (spr.) SO del. Ewa Tomaszewska
Protokolant:	sekretarz sądowy Żaneta Dombrowska

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2014 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa Przedsiębiorstwa(...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w M.

przeciwko J. J. i M. J.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego J. J. i zażalenia powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w B.

z dnia 22 maja 2013 r. sygn. akt I C 573/12

I. oddala apelację;

II. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 2 (drugim) w ten sposób, że zasądzoną tam solidarnie od pozwanych na rzecz powoda tytułem kosztów postępowania zabezpieczającego kwotę 900 zł podwyższa do kwoty 2. 845,99 zł (dwa tysiące osiemset czterdzieści pięć złotych i dziewięćdziesiąt dziewięć groszy);

III. zasądza od pozwanego J. J. na rzecz powoda kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Na oryginale właściwe podpisy

Sygn. akt V ACa 808/13, ACz 933/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 26 lipca 2012 r. powód - „Przedsiębiorstwo (...)” spółka z o.o. w M. wniósł o zasądzenie w postępowaniu nakazowym solidarnie od pozwanych M. J. i J. J. kwoty 78.547,68 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 77.219,05 zł od dnia 15 grudnia 2011r. do dnia zapłaty i od kwoty 1.328,63 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty w

oparciu o załączony weksel. Nadto wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanych solidarnie kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że dochodzi roszczenia na podstawie weksla własnego wręczonego przez pozwaną jako wystawcę weksla niepełnego na zabezpieczenie jego roszczeń wynikających z zawartych z pozwaną umów sprzedaży.

Nakazem zapłaty wydanym w dniu (...) w postępowaniu nakazowym Sąd Okręgowy w B. orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

W zarzutach od nakazu zapłaty pozwany J. J. wniósł o uchylenie nakazu i oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów. Podniósł, że weksel wypełniony został niezgodnie z porozumieniem wekslowym. Zarzucił, że przedłożona deklaracja stanowi dawne porozumienie wekslowe, które zostało zmienione przez strony. Zakwestionował istnienie ważnych i wymagalnych zobowiązań pozwanej w stosunku do powoda. Podniósł zarzut nieprawidłowego wypełnienia weksla.

W zarzutach od nakazu zapłaty pozwana M. J. wniosła o uchylenie nakazu i oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów. Podniosła zarzut nieprawidłowego wypełnienia weksla oraz naruszenia art. 482 § 1 k.c. poprzez dochodzenie roszczenia odsetkowego od uprzednio skapitalizowanych odsetek. Podniosła, że termin płatności wpisany w wekslu powinien być zbieżny z terminem wymagalności ze stosunku podstawowego oraz że powód nie wykazał, w jaki sposób dokonał wyliczenia kwoty wierzytelności.

W piśmie procesowym z dnia 15 listopada 2012r. powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanych kosztów poniesionych przez niego w postępowaniu zabezpieczającym.

Wyrokiem z dnia 22 maja 2013 r. Sąd Okręgowy w B. utrzymał w całości w mocy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Okręgowego w B. z dnia (...) oraz zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 900 zł tytułem kosztów postępowania zabezpieczającego.

Powód i pozwana zawarli między sobą umowy kupna -sprzedaży produktów oferowanych przez powoda. Zapłaty za zakupione przez pozwaną produktów miały się odbywać w przedłużonych terminach płatności. Procedurą obowiązującą u powoda przy zawieraniu umów sprzedaży z kontrahentami było podpisywanie przez kontrahentów weksli in blanco wraz z deklaracją wekslową bez daty w celu zabezpieczenia zapłaty należności powoda wynikających z tych umów. Zabezpieczeniem zapłaty należności pozwanej z tytułu zawarcia z powodem powyższych umów sprzedaży był wystawiony przez pozwaną weksel in blanco poręczony przez pozwanego - męża pozwanej. Pozwani podpisali również w tym samym dniu, w którym wystawiony został powyższy weksel in blanco deklarację wekslową bez daty, w której wyrazili zgodę na wypełnienie tego weksla przez powoda w razie niedotrzymania umownych terminów spłaty na sumę odpowiadającą zadłużeniu łącznie z odsetkami i innymi kosztami powstałymi z jakiegokolwiek tytułu. Wyrazili oni również w tej deklaracji zgodę na to, aby powód mógł opatrzyć powyższy weksel datą płatności według swego uznania oraz uzupełnić go brakującymi elementami, w tym klauzulą „bez protestu” , zawiadamiając ich o tym listem poleconym. Podpisana przez pozwanych deklaracja wekslowa nie była zmieniana przez strony. Strony nie podpisały innej deklaracji wekslowej. Pozwany w okresie poprzedzającym zawarcie powyższych umów kupna - sprzedaży między powodem a pozwaną zawierał z powodem umowy kupna - sprzedaży produktów oferowanych przez powoda. Pozwana nie wywiązała się z obowiązku zapłaty za zakupione przez siebie towary od powoda. Dokonywała nieterminowo spłat zadłużenia z tytułu zakupionych od powoda produktów. Spłaciła zadłużenie z tego tytułu jedynie w części. Na dzień 2 grudnia 2011r. zadłużenie pozwanej wobec powoda wynosiło 123.964,61 zł-w tym 114.046,10 zł tytułem należności głównej oraz 9.918,51 zł tytułem odsetek. Powód w dniu 2 grudnia 2011r. wypełnił na wskazaną wyżej kwotę wręczony mu przez pozwaną weksel in blanco podpisany przez pozwaną jako dłużnika i pozwanego jako poręczyciela. Oznaczył w wekslu termin płatności na dzień 14 grudnia 2011r.

Pismami z dnia 2 grudnia 2011r. powód zawiadomił pozwanych o istnieniu wskazanej wyżej zaległości i wypełnieniu weksla na powyższą kwotę oraz wezwał ich do zapłaty wskazanej w wekslu sumy wekslowej w terminie płatności oznaczonym w wekslu. Po wypełnieniu tego weksla przez powoda oraz otrzymaniu wezwania do zapłaty sumy wekslowej pozwana dokonała częściowej zapłaty na poczet zadłużenia wekslowego uiszczając na rzecz powoda w sumie

kwotę 46.745,56 zł. Wskutek powyższego zadłużenie wekslowe pozwanej wobec powoda zmniejszyło się do kwoty 77.219,05 zł. Powód naliczył za okres od następnego po dniu płatności weksla, czyli od 15 grudnia 2011r., do dnia zapłaty przez pozwaną wskazanej wyżej kwoty wynoszącej w sumie 46.745,56 zł odsetki ustawowe w łącznej kwocie 1.328,63 zł, co ujął w nocie odsetkowej. Pozwana po uregulowaniu w części zadłużenia wekslowego nie kontaktowała się z powodem w kwestii dalszej jego spłaty. Nie uczynił tego również i pozwany.

Sąd Okręgowy na mocy art. 496 k.p.c. utrzymał w mocy nakaz zapłaty wydany w dniu(...)w postępowaniu nakazowym w sprawie sygn. akt(...).

W ocenie Sądu, wypełniony przez powoda weksel zawierał wszystkie cechy wymagane do jego ważności. Z treści tego weksla wynikała odpowiedzialność wekslowa osób podpisanych na wekslu - dłużników wekslowych: dłużnika głównego, jakim była pozwana i poręczyciela (awalisty), jakim był pozwany. Pozwani odpowiadali wobec powoda solidarnie jako dłużnicy wekslowi. Pozwani, mimo zawiadomienia o wypełnieniu weksla zgodnie z porozumieniem wekslowym, wezwania do dobrowolnej zapłaty należności z weksla, nie uregulowali dochodzonej pozwem należności, wpłacając jedynie część dłużnej sumy.

Sąd Okręgowy stwierdził, że powód wypełnił w sposób prawidłowy otrzymany od pozwanej weksel in blanco poręczony przez pozwanego. W ocenie Sądu, na dzień wypełnienia weksla roszczenia powoda były wymagalne. Wystawione faktury miały przedłużony termin płatności. Przyczyną wypełnienia tego weksla było nienależyte wywiązanie się przez pozwaną z zawartych z powodem umów sprzedaży, co doprowadziło do powstania zadłużenia, wskutek czego powód mógł naliczyć również odsetki. Weksel będący w posiadaniu powoda spełniał wszystkie wymogi określone w art. 10 prawa wekslowego. Został on wypełniony zgodnie z deklaracją wekslową. Wskazane w nim kwoty zadłużenia głównego i odsetkowego wynikały z dokumentów

przedłożonych przez powoda oraz wskazanych przez niego twierdzeń. Strona pozwana nie przedstawiła żadnych dowodów przeciwnych podważających wiarygodność dowodów przedstawionych przez powoda na okoliczność zasadności jego roszczeń.

Zdaniem Sądu Okręgowego niezasadny był zarzut naruszenia art. 482 § 1 k.c., zgodnie z którym od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłużnej sumy. Weksel został przez powoda uzupełniony zgodnie z deklaracją wekslową, która przyznawała powodowi uprawnienie do wypełnienia weksla w każdym czasie w przypadku niedotrzymania umownych terminów spłaty na sumę odpowiadającą zadłużeniu, łącznie z odsetkami i innymi kosztami powstałymi z jakiegokolwiek tytułu.

W zażaleniu złożonym od postanowienia zawartego w punkcie drugim wyroku obejmującego rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania zabezpieczającego - w zakresie, w jakim postanowienie to nie uwzględnia obowiązku zwrotu przez pozwanych solidarnie na rzecz powódki kosztów postępowania zabezpieczającego ustalonych postanowieniem komornika sądowego M. C. z dnia 25 października 2012 r. powód domagał się jego zmiany poprzez zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powódki tytułem kosztów postępowania zabezpieczającego kwoty 2.845,99 zł w miejsce kwoty 900 zł.

Skarżący zaskarżonemu postanowieniu zarzucił obrazę przepisów prawa procesowego - art. 98 k.p.c. w zw. z art. 745 k.p.c. poprzez jego wadliwe zastosowanie polegające na zasądzeniu jedynie części uzasadnionych kosztów postępowania zabezpieczającego poniesionych przez wierzyciela.

W apelacji pozwany J. J. zaskarżył powyższy wyrok w całości, domagając się jego zmiany i uchylenia nakazu zapłaty z dnia(...)co do jego osoby i oddalenia powództwa, zasądzenia od powoda na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Skarżący wyrokowi zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu, iż powód miał podstawy do wypełnienia weksla na wpisaną na nim sumę oraz

iż dołączona deklaracja wekslowa była deklaracją obowiązującą strony w chwili wypełnienia weksla.

W odpowiedzi na apelację pozwanego powód wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego J. J. jako bezzasadna podlega oddaleniu, natomiast zażalenie powoda zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny podziela w całości ustalenia faktyczne i wyprowadzone na ich podstawie przez Sąd pierwszej instancji wnioski w tej części, w której dotyczą okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia.

W orzecznictwie przyjmuje się, że skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga nie polemiki, lecz wskazania, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu Sądu do dokonania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął Sąd doniosłości (wadze) poszczególnych dowodów, ich odmiennej ocenie, niż ocena Sądu Okręgowego. Skoro zarzuty przedstawione w apelacji w zakresie dotyczącym oceny dowodów ograniczają się do twierdzenia, że zeznania wnioskowanych przez pozwanego świadków co do kwestii związanych z porozumieniem wekslowym zawartym pomiędzy stronami są niewiarygodne, to nie mogą one odnieść zamierzonego przez skarżącego skutku.

W judykaturze podkreśla się, że w postępowaniu nakazowym, w jego fazie zapoczątkowanej wniesieniem zarzutów od nakazu zapłaty, dochodzi do przerzucenia ciężaru dowodu na stronę pozwaną. Reguła ta nakazywała pozwanemu udowodnienie okoliczności, na których opierał swoją obronę i to poprzez przywołanie wszystkich zarzutów i dowodów na etapie składania zarzutów. Przyjęcie takiego rozwiązania nie może pozostać bez znaczenia dla podniesionego w apelacji zarzutu odnoszącego się do stosunku podstawowego, który stanowił podstawę wypełniania weksla poręczonego przez pozwanego. Wprawdzie pozwany zakwestionował w zarzutach fakt istnienia ważnych i wymagalnych zobowiązań pozwanej w stosunku do powoda, to jednak na tym twierdzeniu poprzestał. Sprecyzowanie na etapie postępowania apelacyjnego tych twierdzeń wydaje się być spóźnione. Niezależnie od tego należy jedynie wyjaśnić, że odpowiedzialność pozwanego jest odpowiedzialnością poręczyciela wekslowego, a z okoliczności sprawy wynika, iż zobowiązanie wekslowe osoby, za którą poręczył, powstało. Oparcie miało ono w umowie sprzedaży. Umowa ta ma charakter umowy konsensualnej, a zatem o jej zawarciu decyduje złożenie zgodnych oświadczeń woli stron, nie zaś jej wykonanie. Przedstawione w toku postępowania faktury oraz wydruki potwierdzające dokonanie operacji bankowych w postaci częściowych wpłat tytułem ujętych w tych fakturach zobowiązań dowodzą, że do zawarcia takich umów doszło. Jeżeli pozwana M. J. twierdziła, że to powód nie zrealizował obowiązków wynikających z umowy sprzedaży, to mogła w myśl przepisu art. 491 § 1 k.c. domagać się wydania towaru i naprawienia szkody wynikłej ze zwłoki, a także odstąpić od umowy. Skoro tego nie uczyniła to umowa wiąże strony.

Z tych przyczyn Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oddalił apelację pozwanego jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. ich wysokość ustalając w oparciu o § 6 pkt 6 w związku z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 163, poz. 1349 ze zm.).

Zasługuje na uwzględnienie zażalenie powoda. Stosownie do art. 745 § 1 k.p.c. o kosztach postępowania zabezpieczającego Sąd rozstrzyga w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie. Przy orzekaniu o tych kosztach Sąd stosuje reguły obowiązujące przy orzekaniu o zwrocie kosztów procesu. Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia jej praw. Takimi celowymi kosztami poniesionym przez powoda w postępowaniu zabezpieczającym są

nie tylko koszty zastępstwa procesowego, ale również inne koszty poniesione w postępowaniu zabezpieczającym, w tym opłata uiszczona na podstawie art. 45 ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, koszty doręczeń korespondencji, koszty przejazdu, koszty doręczenia środków pieniężnych, zlecenia poszukiwania majątku.

Z tego względu Sąd Apelacyjny na mocy art. 386 § 1 k.p.c. zmienił punkt drugi zaskarżonego wyroku w ten sposób, że kwotę 900 zł zasądzoną tytułem kosztów postępowania zabezpieczającego podwyższył do kwoty 2.845,99 zł, uwzględniając dodatkowe koszty, jakie powód poniósł w postępowaniu zabezpieczającym.